Inv. 1970

13. I.F. 1. ROSLAGS-KULLA

Mälby 1:1 m fl. Mälby gård

Ägare: G.S. Boström

Bebyggelsens art, miljön m m:

Mälby säteri stammar från slutet av 1500-talet (1580-talet?), och har sedan 1800 legat under Östanå slott; gården inköptes då av grosshandlare Hebbe, vilken på 1780-talet förvärvat Östanå. Jordbruket är numera nedlagt (jorden brukas av Östanå), och huvudbyggnaden hyrs ut som permanentbostad. I ekonomibyggnaderna har militären förråd. Huvudbyggnaden ligger avskilt och är flankerad av kubiska flyglar, vilket är rätt typiskt för karolinsk arkitektur. Mellan flyglarna finns en låg stenmur medöppning för uppfartsvägen. Denna mur har antagligen varit avsevärt högre från början och försedd med järngrind. Gårdsplanen är grusad. Läget är mycket idylliskt och trivsamt med lummig lövvegetation runt byggnaderna (bl.a. ek, björk, alm). På huvudbyggnadens baksida finns en välskött gräsmatta med stenlagd uteplats och blomrabatter. 1945 gjordes en kraftig renovering av Mälby, och byggnadsbeskrivningen från denna ombyggnad finns bevarad (byggnadsbeskrivning uppgjord i januari 1945 av arkitekt Gustav Holmdahl). Huvudbyggnaden hade då nyttjats som statarboställe för Östanås jordbruksarbetare.

Litteratur angående Mälby (se även under Östanå):

S.E. Vingdal: "Näktergalen sjunger i Roslagen" sid 141

J.A. Almquist: "Frälsegodsen i Sverige under storhetstiden" 1:a delen band 1 och 2. Stockholms och Uppsala län. sid 746

Mälby beskrivet hos Riksantikvarieämbetet

V.g.v.